2

Поредица „Превенция на детското агресивно поведение в училище“

ОБЩИНА ВАРНА
ДИРЕКЦИЯ „ПРЕВЕНЦИИ“

ДОБРАТА ИЛИ ЛОШАТА АГРЕСИЯ

За деца от предучилищна възраст до втори клас

Община Варна,
дирекция „Превенции“
www.prevencii.com
e-mail: mdc_vn@abv.bg

ОБЩИНА ВАРНА, ДИРЕКЦИЯ „ПРЕВЕНЦИИ”

ДОБРАТА ИЛИ ЛОШАТА АГРЕСИЯ

„Ако постъпваш добре, се чувстваш добре!“
(от детско филмче)

За деца от предучилищна възраст до втори клас

Варна, 2015

Съставители:
Проф. д-р Ив. Бончева — психолог-психотерапевт, водещ лектор и супервизор по „Програма за превенция на детското агресивно поведение в училище” на дирекция „Превенции”, Община Варна
К. Николова — гл. експерт в дирекция „Превенции“, Община Варна, програмен координатор

Мило, дете!

Случва ли ти се понякога се е чувстваш като Грозното патенце — само, изоставено, неразбрано, необичано, без приятели?

Може би в такива моменти ти се иска да разрушиш нещо, да нагрубиш или удариш свое другарче?

Има възможност да постъпиш по друг начин.

Ние ще ти покажем как.

С помощта на Ванко и Мими, ще намираш правилно разрешение на случки, които стават в училище, на улицата.

Всеки иска да е добър и да има приятели.

Лесните правила на Ванко и Мими ще ти помогнат да успееш!

От екипа

ЗАЩО ВЪЗРАСТНИТЕ ВСЕ ГОВОРЯТ ЗА АГРЕСИЯ?

Ванко: Мими, възрастните все говорят за агресия. Какво е това агресия?

Мими: Агресия е, когато аз се опитвам да направя нещо за себе си, но начинът, по който го правя, кара другарчето ми да се чувства обидено или сърдито, стряска го или го плаши. Тази моя постъпка не е добра. Другарчето ми има право да не желае да ми говори и да не иска да играе с мен. Това е лоша, нежелана форма на агресия. В такива случаи възрастните често ни се карат и наказват.

Ванко: А нима агресията може да бъде и добра?

Мими: Да. Може!

Ванко: Как така???

Мими: Внимавай сега!

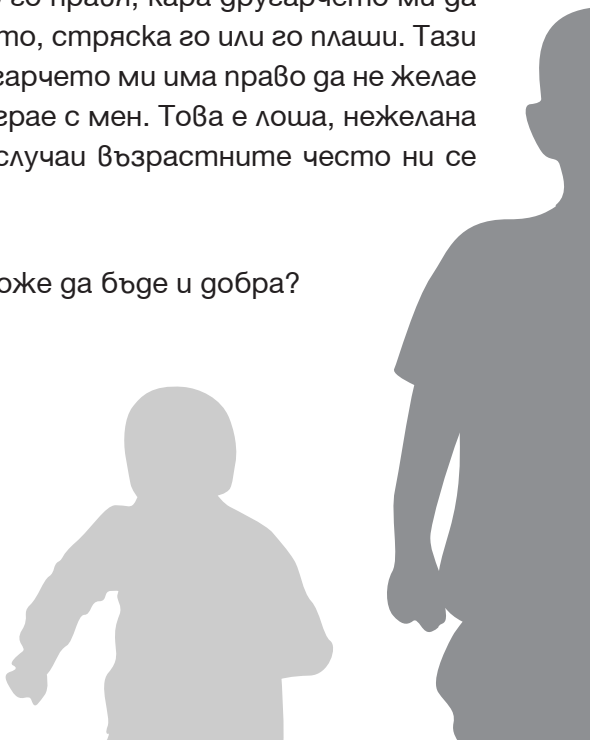

★ Мога да постигна своето, като ти кажа какво желая и как искам да го получа. Ако искам твоя химикал, не е нужно да го издърпвам от ръката ти, а да те питам, дали ще ми услужиш.

★ Когато искам да играя с теб, не те бутам, а **казвам**: „Хайде да поиграем на нещо."

★ Като видя, че искаш да влезеш в стаята, а чантата ти пречи, не те избутвам, а ти помагам по-лесно да я оставиш на чина си.

СЕГА ВЕЧЕ РАЗБИРАШ ЛИ, ВАНКО?

Ванко: Аха! Значи, когато правим нещо приятно за нас, без да смущаваме другите — това е добра агресия. Така постъпваме вкъщи, така сме правили и в детската градина.

Добрата агресия ни е нужна навсякъде. С нея в училище можем да намерим своите добри приятели.

Мими: Искаш ли да покажем и на другите деца как да станат по-добри, да се чувстват спокойни, да имат приятели и да не използват лошата агресия?

Ванко: Ами да! Хайде!

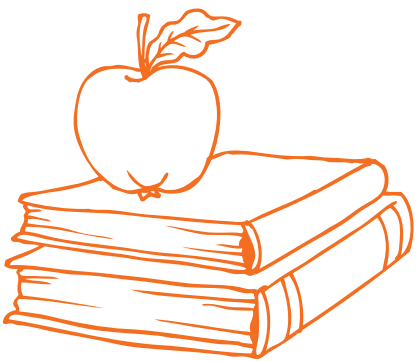

Ванко и Мими

В училище се случват такива неща, нали?
А може и по-друг начин!

СИТУАЦИЯ:

Междучасие е. Иван - притеснително, пълничко момче, подрежда учебниците си на чина. Химикалът му пада на пода. Той се навежда да го вземе и неочаквано получава ритник. Иван се чувства наранен и обиден.

Мими: Как да постъпи Иван?

А) да отвърне с ритник;

Б) да обиди своя съученик;

В) да заплаче;

Г) да се оплаче на госпожата.

Ванко: Какво ли друго може да направи Иван? Можем да запишем или да нарисуваме какво ни хрумва.

ВАРИАНТ НА ПОСТЪПКА

Да каже на своя съученик: *„В какво ти попречих, че ме удряш? Извинявай, ако не съм те забелязал, но аз просто си търся химикала.“*

СИТУАЦИЯ:

В междучасието момчета се гонят в класната стая. Петьо - дребен на ръст и много нахален, се включва неочаквано.

Виктор му казва:

- Ти гониш!

Петьо отговаря:

- Ти ли ще ми кажеш, какво да правя, а? Ти не си ми шеф! К'во ми се правиш на важен? Ти не си ми шеф!

Петьо е сърдит и се нахвърля с ритници и юмруци върху съученика си.

Ванко: Как да постъпи Виктор?

А) да отвърне с юмруци;

Б) да призове другите деца да не играят с Петьо;

В) да търси помощ от госпожата.

Мими: Какво друго може да направи Виктор? Можем да запишем или да нарисуваме какво ни хрумва.

ВАРИАНТ НА ПОСТЪПКА

Да викне на Петьо: *„Чакай! Какво лошо ти казах? Ти си нов в играта. Правилата са такива. Новият гони."*

СИТУАЦИЯ:

Часът е към своя край. Госпожата вдига Цвета да рисува на дъската. Започва междучасието. Цвета иска да довърши рисунката си. Зад нея съучениците й се надсмиват: „У-у, че грозно! Много си тъпа! Защо го рисуваш това?"

Ванко: Как да постъпи Цвета?

А) да започне да бие децата;

Б) да изтрие рисунката;

В) да надраска рисунката;

Г) да заплаче.

Мими: Какво друго може да направи Цвета? Можем да запишем или да нарисуваме какво ни хрумва.

ВАРИАНТ НА ПОСТЪПКА

Да каже: *„Защо ме обиждате? Така мога аз, така рисувам. Елате и рисувайте с мен! Сигурно ще стане по-добре."*

СИТУАЦИЯ:

След часовете момчета и момичета играят на гоненица. В играта Христо е бутнат неочаквано по рамото. Мисли си, че нарочно са го бутнали, защото не го искат в играта. Той забравя за играта и започва да се бие.

Мими: Как да постъпят останалите деца?

А) да отвърнат на боя с бой;

Б) да нагрубят Христо;

В) да го изгонят от играта.

Ванко: Какво друго могат да направят децата? Можем да запишем или да нарисуваме какво ни хрумва.

ВАРИАНТ НА ПОСТЪПКА

Децата могат да спрат гонитбата, да заобикалят Христо плътно и да се опитат да го успокоят, като му кажат: „Чакай! Какво правиш? Ние играем на гоненица. Боят няма място тук. Не е станало нарочно.“

СИТУАЦИЯ:

Ана и Петя обичат животните и затова искат да поделят своята закуска с тях. Кучетата се насочват първоначално към хвърлените от Ана парченца. Петя е недоволна. Тя разгонва животните, стъпква храната с думите: *„Ани, ти все ме ядосваш! По — красива си от мен; повече знаеш от мен; имаш по-хубави играчки ... Дразниш ме много...”*

Мими: Как да постъпи Ана?

А) да обърне гръб;

Б) да нагруби Петя;

В) да насъска кучетата срещу нея.

Ванко: Какво друго може да направи Ана? Можем да запишем или да нарисуваме какво ни хрумва.

ВАРИАНТ НА ПОСТЪПКА

Ана вече знае как да се справя с лошата агресия. Тя не разбира лошата постъпка на Петя и споделя мислите си: *„Какво говориш, Петя? Аз съм същата като теб. Ние двете еднакво обичаме животните. Остави ги, те ще изядат и твоята храна. Те са само кучета. За тях всички хора са еднакви, стига да са добри и да ги хранят.“*

СИТУАЦИЯ:

Петър харесва Симона. Тя не му обръща внимание. Симона обича да си говори с Иван. Петър вижда това. Много е ядосан. Петър става и блъска Иван в стената с думите: *„Махай се!”*

Ванко: Как да постъпи Симона?

А) да прогони Петър;

Б) да нагруби Петър;

В) да блъсне силно Петър.

Мими: Какво друго може да направи Симона? Можем да запишем или да нарисуваме какво ни хрумва.

ВАРИАНТ НА ПОСТЪПКА

Симона се обръща към Петър и му казва: *„Хайде, спри! Ако искаш да говориш с нас, ела и кажи. Ти имаш ли тази игра на твоя телефон?”*

СИТУАЦИЯ:

Лили и Вики си разказват филм, който са гледали по Disney Channel. Петя е недоволна, че не са я извикали. Тя също е гледала филма. Сърдита е и от яд разделя Лили и Вики, като ги бута встрани.

Мими: Как да постъпят двете момичета?

А) да нагрубят Петя;

Б) да й обърнат гръб.

Ванко: Какво друго могат да направят Лили и Вики? Можем да запишем или да нарисуваме какво ни хрумва.

ВАРИАНТ НА ПОСТЪПКА

Лили и Вики към Петя: *„Можеш да останеш при нас, без да ни буташ?“*

СИТУАЦИЯ:

Борко е сърдит - никой не иска да бъде с него. За да го забележат, бяга щуро покрай другите, дърпа дрехите им, събаря раници, тетрадки и учебници.

Съучениците му са обидени и недоволни. Те не разбират защо Борко постъпва така.

Ванко: Как да постъпят съучениците на Борко?

А) да го набият;

Б) да го нагрубят;

В) да продължат да го избягват.

Мими: Какво друго могат да направят децата? Можем да запишем или да нарисуваме какво ни хрумва.

ВАРИАНТ НА ПОСТЪПКА

Децата към Борко: *„Има по-интересни игри от тази. Ела да играем заедно!“*

СИТУАЦИЯ:

Иво вика на Пламен: *„Глупак! Много си тъп! Много си смотан!”*

Децата от класа се чудят: *„Какво ли иска Иво, че приказва така? Сигурно е ядосан, че ние знаем как да си играем заедно, а той — не. Може би си мисли, че не го харесваме. Какво да направим?”*

Ванко: Това много ми прилича на случаи, когато ме обиждат и не зная какво да правя!

Мими: Да, разбирам те. Иво не е лош. Той просто не знае как да ни спечели за другарчета.

ВАРИАНТ НА ПОСТЪПКА

Хайде, да му покажем! Ако ни стане приятел и той може да ни научи на нещо ново, непознато за нас. Да му кажем: *„Идвай тук! Нужен ни е нов играч.“*

Ванко и Мими

Ванко: Намирам моите истински приятели. Те са малко на брой. С тях по-лесно се постига желаното!

Мими: Когато искам да постигна своето, първо казвам, после действам.

Ванко: Като не постигам своето, разговарям с приятелите си. Те ми помагат да намеря по-доброто решение.

Мими: Сърдита ли съм, показвам и казвам какво не ми харесва.

Ванко: Викам с пълно гърло, какво хубаво желая да се случи. „И аз искам да играя с вас!"

Мими: Рисувам на тема: „Ето това много ме ядосва!"

Ванко: Сърдит съм, когато ме е яд. Иска ми се да блъскам. Тогава търся приятели за игра да покажа колко съм бърз и издръжлив.

Мими: Спортувам!

Ванко: В междучасието играя тихи игри и разговарям с приятели.

ОТКРИВАМ ДОБРАТА АГРЕСИЯ

Ванко: Майсторя сам и с приятели — картички, фигурки, самолети, кораби и колелета.

Мими: Заедно с приятелите уча уроците си, пиша домашните си, а после се забавляваме.

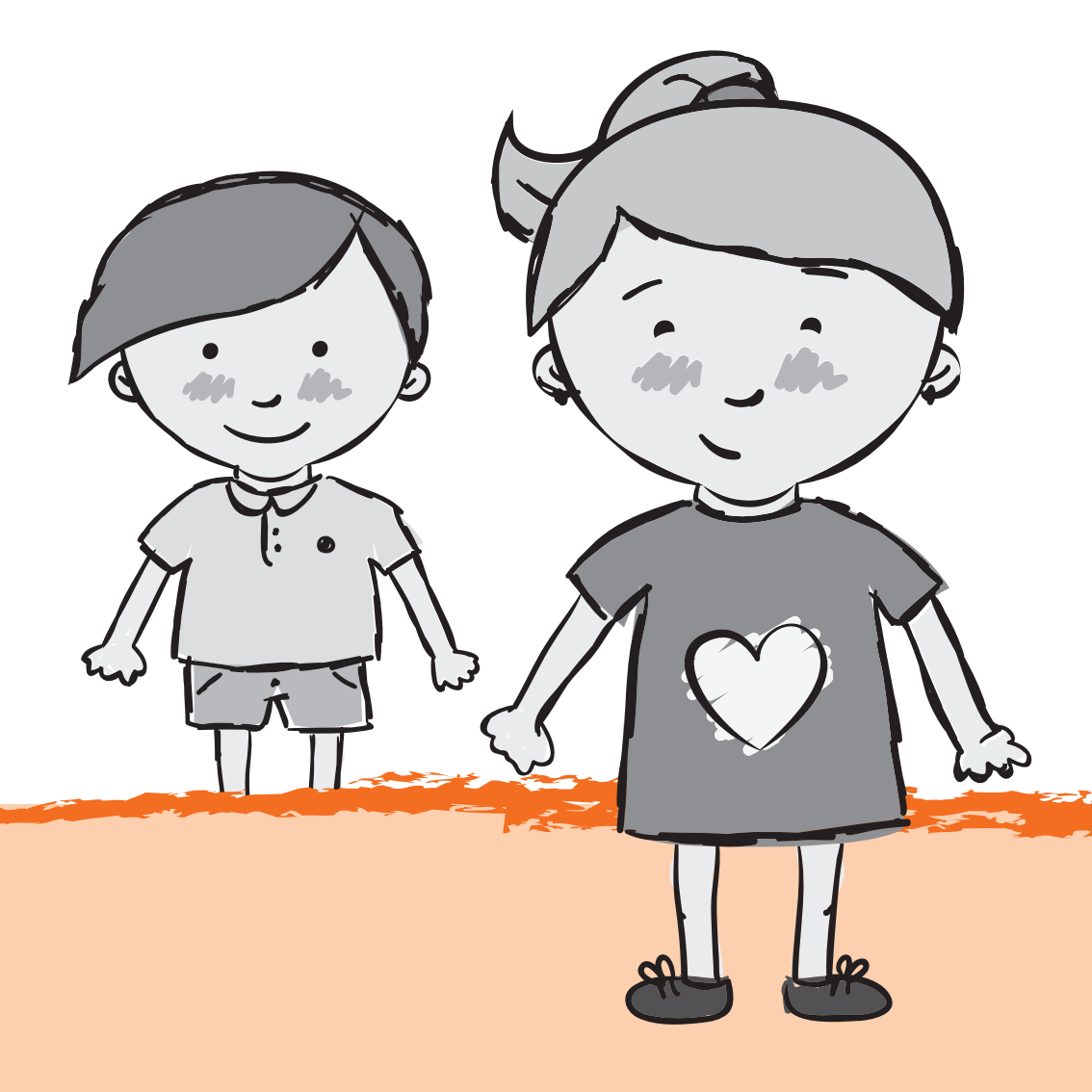

Малък приятелю!

Не е лесно да се постигне добрата агресия.

Ние знаем: „Който се учи, той ще сполучи!”
Така е не само в уроците, но и в начина да играем и общуваме с другарчетата си.

Добрият начин се учи. Трябва просто да го желаем и изпробваме.

Готови ли сме?

Ако Грозното патенце спазва правилата на Ванко и Мими, няма да е отблъснато и само, то ще бъде прието от другите и ще има приятели.

Така е и с децата и с ...възрастните.

Няма човек без грешки.

Важното е да сме готови да ги поправяме!!!

„Добрата или лошата агресия“ е помагало, предназначено за деца от предучилищна възраст до втори клас. Книжката съдържа типични ситуации, в които децата попадат; разумен начин как да постъпят и лесни правила, помагащи им да бъдат добри и да си намират приятели.

ОБЩИНА ВАРНА
ДИРЕКЦИЯ „ПРЕВЕНЦИИ“
гр. Варна
бул. „Осми Приморски полк“ №43

Централен офис - Младежки дом
гр. Варна
бул. „Цар Освободител“ 27
телефон: 052 820 677
факс: 052 820 675

Превантивно-информационен център „Младост“
гр. Варна
бул. „Вл. Варненчик“
кв. „Трошево“, бл.50
телефон: 052 820 751
факс: 052 820 752
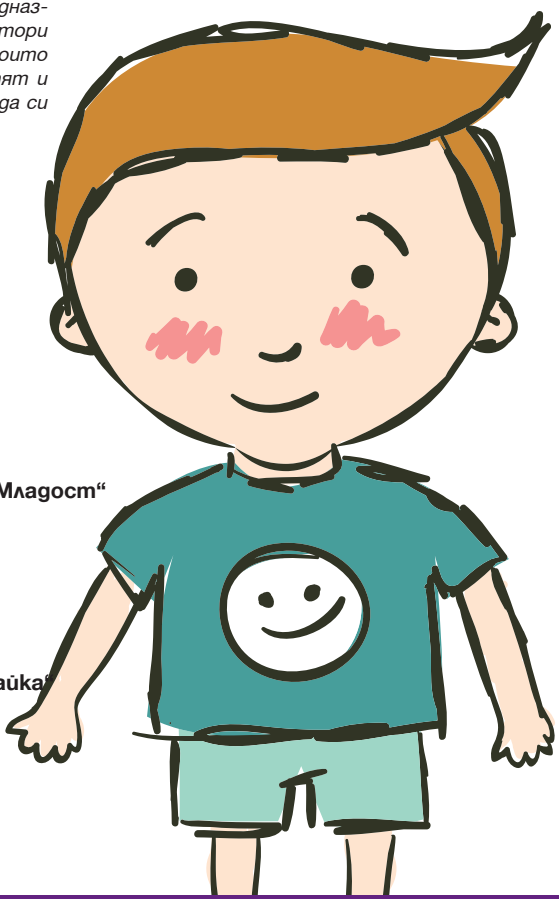
Информационно-обучителен център „Чайка“
гр. Варна
ж.к. „Чайка“ №170
телефон: 052 820 748
факс: 052 820 749